

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

11. prosince 2008*

Ve věci C-334/07 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora, podaný dne 17. července 2007,

Komise Evropských společenství, zastoupená K. Grossem, jako zmocněncem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

příčemž dalším účastníkem řízení je:

Freistaat Sachsen, zastoupený Th. Lübbigem, Rechtsanwalt,

žalobce v prvním stupni,

* Jednací jazyk: němčina.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, J.-C. Bonichot (zpravodaj),
J. Makarczyk, P. Kūris a L. Bay Larsen, soudci;

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta,
rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Komise Evropských společenství domáhá zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 3. května 2007, *Freistaat Sachsen v. Komise* (T-357/02, Sb. rozh. s. II-1261, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Soud částečně zrušil rozhodnutí Komise 2003/226/ES ze dne 24. září 2002 o režimu podpor zamýšleném Německem – „Program ve prospěch

malých a středních podniků – Zlepšení výkonnosti saských podniků“ – Podprogramy 1 (*coaching*), 4 (účast na veletrzích a výstavách), 5 (spolupráce) a 7 (podpora designu) (Úř. věst. 2003, L 91, s. 13, dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

- 2 Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339) definuje postupy použitelné pro výkon pravomoci Komise, kterou jí přiznává článek 88 ES, rozhodnout o slučitelnosti státních podpor se společným trhem.

- 3 Projednávaný kasační opravný prostředek se týká konkrétně následujících ustanovení tohoto nařízení:
 - článku 1 písm. f), který vymezuje „protiprávní podporu“ jako „novou podporu uskutečňovanou v rozporu s čl. [88] odst. 3 Smlouvy“;

- článku 1 písm. h), který obsahuje následující definici :

„zúčastněná strana“: kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení.“

- článku 2 odst. 2, který stanoví:

„V oznámení poskytne dotyčný členský stát všechny nezbytné informace, aby Komisi umožnil přijmout rozhodnutí podle článků 4 a 7 (dále jen „úplné oznámení“).“

- článku 4 odst. 1, který uvádí:

„Komise přezkoumá oznámení ihned po jeho obdržení. Aniž je dotčen článek 8, Komise přijme rozhodnutí podle odstavců 2 [(rozhodnutí, že oznámené opatření není podporou)], 3 [(rozhodnutí nevznášet námitky)] nebo 4 [(rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení)].“

- článku 4 odst. 5, který stanoví:

„Rozhodnutí podle odstavců 2, 3 a 4 jsou učiněna ve lhůtě dvou měsíců. Tato lhůta začíná v den následující po dni obdržení úplného oznámení. Oznámení je považováno za úplné, pokud Komise nepožádá o další informace ve lhůtě dvou měsíců od obdržení oznámení nebo od obdržení požadovaných dodatečných informací. [...]“

- článku 4 odst. 6, který zní následovně:

„Pokud Komise nerozhodla v souladu s odstavci 2, 3 nebo 4 ve lhůtě stanovené v odstavci 5, považuje se souhlas Komise s podporou za udělený. Dotyčný členský stát může následně provést opatření, o kterých bylo rozhodováno, poté, co o nich předem podá Komisi oznámení, ledaže Komise rozhodne podle tohoto článku ve lhůtě 15 pracovních dní od obdržení oznámení.“

⁴ V oblasti podpor malým a středním podnikům přiznává nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků [87] a [88] Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. L 142, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 312) ve svém čl. 1 odst. 1 písm. a), i) Komisi pravomoc vyhlásit podle článku 87 ES, že za určitých podmínek jsou podpory malým a středním podnikům slučitelné se společným trhem a nejsou předmětem oznamovací povinnosti stanovené v čl. 88 odst. 3 ES.

⁵ Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům (Úř. věst. L 10, s. 33; Zvl. vyd.

08/02, s. 141) definuje kritéria, která musejí splňovat jednotlivé podpory a režimy podpor malým a středním podnikům pro to, aby byly slučitelné se společným trhem ve smyslu čl. 87 odst. 3 ES a vyjímá ty, které těmto kritériím odpovídají, z oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 ES.

- 6 Podle svého článku 10 vstoupilo toto nařízení v platnost dne 2. února 2001, tedy dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

- 7 Poslední věta čtvrtého bodu odůvodnění tohoto nařízení upřesňuje, že „pokyny ke státní podpoře malým a středním podnikům [přijaté Komisí (Úř. věst. 1996, C 213, s. 4)] budou zrušeny dnem vstupu v platnost tohoto nařízení, protože se [jím] nahrazují“.

Skutečnosti předcházející sporu

- 8 V rámci programu ministerstva hospodářství a práce spolkové země Sasko, jehož cílem je zlepšení výkonnosti malých a středních podniků usazených na území této spolkové země, poskytuje Sasko osobám, které v něm vykonávají svobodné povolání, jakož i malým a středním podnikům, které v něm mají své sídlo nebo provozovnu, nevratné dotace na projekty, které podporují rozvoj hospodářství. Tyto dotace jsou upraveny režimem podpor, který byl poprvé oznámen Komisi v průběhu roku 1992, byl jí schválen a několikrát prodloužen po nových schváleních. Tyto podpory mají zlepšit výrobní a konkurenční schopnosti malých a středních podniků.

- 9 Dopisem ze dne 29. prosince 2000, došlým Komisi dne 3. ledna 2001, oznámila Spolková republika Německo novou verzi tohoto režimu podpor (dále jen „původní oznámení“).
- 10 Dne 12. ledna 2001 přijala Komise nařízení č. 70/2001, které vstoupilo v platnost dne 2. února 2001.
- 11 V průběhu měsíce prosince 2001 zahájila Komise formální vyšetřovací řízení ohledně části opatření stanovených oznámeným režimem podpor, a sice ohledně opatření stanovených podprogramy „*coaching*“, „účast na veletrzích a výstavách“, „spolupráce“ a „podpora designu“ (dále jen společně „čtyři dotčené podprogramy“). Komise naopak rozhodla, že další oznámená opatření nevyvolávají námitku.
- 12 Po ukončení svého přezkumu přijala Komise sporné rozhodnutí, kterým se zaprvé domnívala, že opatření stanovená čtyřmi dotčenými podprogramy představují státní podpory. Zadruhé upřesnila, že aby mohly být tyto podpory považovány za slučitelné se společným trhem, musí spadat do působnosti nařízení č. 70/2001 a dodržovat prahy intenzity stanovené tímto nařízením, s výjimkou provozních podpor stanovených podprogramem „spolupráce“, které považovala za neslučitelné se společným trhem.

Řízení před Soudem a napadený rozsudek

- 13 Napadeným rozsudkem Soud vyhověl návrhu Freistaat Sachsen směřujícímu ke zrušení několika ustanovení sporného rozhodnutí, a sice:
- jeho článku 2 druhého pododstavce, podle kterého podpory, které spadají mimo působnost nařízení č. 70/2001 a překračují intenzity podpor stanovené tímto nařízením, nejsou slučitelné se společným trhem;
 - článku 3, podle kterého jsou provozní podpory stanovené podprogramem „spolupráce“ neslučitelné se společným trhem, jakož i
 - článku 4, podle kterého Spolková republika Německo může provádět čtyři dotčené podprogramy až poté, co je uvede do souladu s uvedeným rozhodnutím.
- 14 Soud měl za to, že Komise tím, že přezkoumala slučitelnost dotčených podpor s ohledem na nařízení č. 70/2001, ačkoliv toto nařízení nebylo ke dni, kdy Komise obdržela jejich oznámení, platné, zpětně použila nová pravidla týkající se malých a středních podniků stanovená tímto nařízením.

- 15 Soud se hlavně opřel o právní účinky oznámení v rámci řízení o přezkumu záměrů státních podpor. Zejména uvedl, že článek 4 nařízení č. 659/1999 stanoví ve svém odstavci 1, že Komise přezkoumá oznámení ihned po jeho obdržení, a v odstavci 5, že lhůta dvou měsíců, která jí přísluší pro předběžné přezkoumání tohoto oznámení, začíná plynout v den následující po dni jeho obdržení.
- 16 Soud z toho vyvodil, že přezkum slučitelnosti zamýšlené podpory se společným trhem se v zásadě musí uskutečnit pouze na základě pravidel platných ke dni obdržení oznámení této podpory Komisí. Upřesnil, že toto řešení je odůvodněno požadavky transparentnosti a předvídatelnosti v rozsahu, v němž umožňuje vyhnout se tomu, aby Komise mohla jednostranně určit právní režim použitelný na podpory, které musí přezkoumat.
- 17 Soud měl rovněž za to, že tato úvaha má oporu v judikatuře. V tomto ohledu odkázal na rozsudek ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise (C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869), který se týká časové působnosti rozhodnutí, které Komisí postupně přijala ohledně poskytnutí státních podpor ocelářství v určitých taxativně vymezených případech, společně nazvaných „kodexy podpor ocelářství“. V tomto rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že použití pravidel kodexu podpor ocelářství platného v den, kdy Komise přijímá rozhodnutí ohledně podpor, které byly vyplaceny za platnosti dřívějšího kodexu, představuje zpětné použití pozdějšího kodexu.
- 18 Soud se následně domníval, že jak ze znění, tak z cíle nařízení č. 70/2001, jakož i z požadavků vycházejících z dodržování zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty vyplývá, že toto nařízení nemělo být použito zpětně.

- 19 Soud rovněž rozhodl, že skutečnost, že Spolková republika Německo v okamžiku původního oznámení případně věděla o následné změně kritérií přezkumu použitelných na takto oznámené podpory, neumožňuje odůvodnit použití nařízení č. 70/2001.
- 20 Soud konečně odkázal na sdělení Komise o určení pravidel použitelných na posouzení protiprávních státních podpor (Úř. věst. 2002, C 119, s. 22), podle kterého se Komise rozhodla posuzovat slučitelnost těchto podpor se společným trhem s ohledem na pravidla platná ke dni jejich poskytnutí. Soud se domníval, že pokud by oznámené záměry podpor měly být naopak posuzovány s ohledem na pravidla platná ke dni přijetí rozhodnutí Komise, které se jich týká, podněcovalo by to členské státy k tomu, aby nedodržovaly své procesní povinnosti, jestliže zamýšlí poskytnout podporu, v případě které hrozí, že se použitelná právní úprava zpřísní.

Návrhová žádání účastníků řízení

- 21 Svým kasačním opravným prostředek Komise navrhuje, aby Soudní dvůr zrušil napadený rozsudek, rozhodl s konečnou platností ve věci samé tak, že zamítne žalobu na neplatnost podanou Freistaat Sachsen, a uložil mu náhradu nákladů řízení v obou stupních.
- 22 Freistaat Sachsen navrhuje, aby se kasační opravný prostředek Komise zamítl a aby se jí uložila náhrada nákladů řízení o kasačním opravném prostředku.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 23 Komise uplatňuje dva důvody na podporu kasačního opravného prostředku. Tvrdí, že Soud se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že se domníval, že neprávem přistoupila k přezkumu záměru režimu podpor oznámeného Spolkovou republikou Německo s ohledem na nařízení č. 70/2001, protože toto nařízení nebylo platné ke dni obdržení původního oznámení, a podpůrně tím, že rozhodl, že toto oznámení mělo být považováno za úplné.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

- 24 Svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku Komise uplatňuje, že Soud porušil čl. 88 odst. 2 a 3 ES, čl. 249 odst. 2 ES a čl. 254 odst. 2 druhou větu ES, články 3 a následující nařízení č. 659/1999, jakož i čl. 10 odst. 1 nařízení č. 70/2001 tím, že rozhodl, že použití tohoto posledně uvedeného nařízení na záměr režimu podpory oznámený před vstupem tohoto nařízení v platnost je v rozporu se zásadou zákazu zpětné účinnosti, a proto vede k protiprávnosti sporného rozhodnutí.
- 25 Komise má za to, že použití nařízení č. 70/2001 na dotčený režim podpor nemá žádný zpětný charakter, ale je v souladu se zásadou bezprostřední použitelnosti, podle které se ustanovení práva Společenství použije od jeho vstupu v platnost na probíhající situaci, které na sebe časově navazují.

- 26 Komise uplatňuje, že Soud přijal z právního hlediska nesprávné stanovisko tím, že rozhodl, že oznámení záměru státní podpory vytváří právní situaci, ze které vyplývá, že musí být použita pravidla platná ke dni, kdy je toto oznámení učiněno.
- 27 Komise se totiž domnívá, že takové oznámení má pouze procesní účinky. Doplnuje, že přezkum, který musí provést, se netýká tohoto oznámení jako takového, ale oznámené podpory a že musí být veden nejen s ohledem na informace předané v rámci uvedeného oznámení, ale rovněž s ohledem na skutkové okolnosti, které jsou aktuální, a právní pravidla, která jsou platná, když přijímá své rozhodnutí. Odkazuje v tomto ohledu na články 3, 4 odst. 2 až 4 a 6, 5 odst. 1, 6 a 7, odst. 2 až 4 nařízení č. 659/1999.
- 28 Komise rovněž uplatňuje, že oznámení záměru státní podpory představuje povinnost uloženou Smlouvou členským státům a nevytváří práva.
- 29 Upřesňuje, že okamžitý přezkum oznámení stanoveného v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 659/1999 nevylučuje, aby Komise od dotyčného členského státu vyžadovala dodatečné informace na základě článku 5 tohoto nařízení.
- 30 Komise tvrdí, že lhůta dvou měsíců, která začíná plynout od obdržení oznámení podle čl. 4 odst. 5 nařízení č. 659/1999 a při jejímž uplynutí v souladu s čl. 4 odst. 6 tohoto nařízení je podpora bez dalšího považována za schválenou, představuje pouhou procesní lhůtu. Uplatňuje, že v souladu s čl. 4 odst. 6 druhou větou tohoto nařízení je

v každém případě oprávněna přijmout rozhodnutí po uplynutí této lhůty a případně zahájit formální vyšetřovací řízení.

- 31 Komise krom toho zdůrazňuje, že Spolková republika Německo přesně věděla o návrhu, který měl vyústit v nařízení č. 70/2001, a to z důvodu zejména její účasti na pracích týkajících se tohoto návrhu.
- 32 Domnívá se, že výše uvedený rozsudek Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise není pro projednávanou věc relativní, protože se týká protiprávních podpor, a že řešení přijaté Soudním dvorem v tomto rozsudku je mimoto odůvodněno zvláštností kodexu podpor ocelářství.
- 33 Komise rovněž zpochybňuje analýzu Soudu, podle které skutečnost, že nařízení č. 70/2001 umožňuje členským státům, aby samy ověřily, zda existuje oznamovací povinnost, ukazuje, že se toto nařízení nemá použít na dřívější oznámení. V tomto ohledu zdůrazňuje, že Spolková republika Německo mohla v projednávaném případě po vstupu tohoto nařízení v platnost ověřit, zda opatření, která oznámila, požívala výjimku, a případně vzít své oznámení zpět v souladu s článkem 8 nařízení č. 659/1999. Komise doplňuje, že ze čtvrtého bodu odůvodnění nařízení č. 70/2001 vyplývá, že členské státy mohou oznámit státní podpory, na které se toto nařízení vztahuje. Tvrdí také, že uvedené nařízení nebrání tomu, aby byla zachována oznámení existující při jeho vstupu v platnost.
- 34 Komise dále uplatňuje, že upřesnění obsažené v druhé větě čtvrtého bodu odůvodnění nařízení č. 70/2001, podle kterého oznámené režimy budou přezkoumány Komisí „zejména“ s přihlédnutím ke kritériím stanoveným v tomto nařízení, nemůže být vykládáno tak, že umožňuje použití pokynů ke státní podpoře malým a středním

podnikům přijatých v průběhu roku 1996, protože tyto byly zrušeny uvedeným nařízením, jak výslovně upřesňuje uvedený bod odůvodnění.

35 Konečně má Komise za to, že paralela, kterou Soud vytvořil mezi oznámeným záměrem režimu podpor a protiprávními podporami, není relevantní. Uplatňuje v tomto ohledu, že sdělení Komise o určení pravidel použitelných na posouzení protiprávních státních podpor, na které Soud odkázal, by se v každém případě nepoužilo, kdyby podpory oznámené Spolkovou republikou Německo byly protiprávní. Toto sdělení totiž platí výlučně pro použití směrnic nebo podobných nástrojů, přičemž jeho čtvrtý pododstavec krom toho upřesňuje, že „nemá vliv na výklad nařízení Rady a Komise v oblasti státních podpor“. (*neoficiální překlad*)

36 Freistaat Sachsen tvrdí, že se Soud nedopustil nesprávného právního posouzení tím, že rozhodl, že použití nařízení č. 70/2001 na záměr režimu podpor oznámený před vstupem tohoto nařízení v platnost, bylo zpětným použitím tohoto nařízení, které vedlo k protiprávnosti sporného rozhodnutí.

37 Freistaat Sachsen má za to, že oznámení záměru podpory nepředstavuje jen pouhou povinnost členských států, ale že tento akt s sebou nese rovněž zvláštní závazky Komise a zahajuje běh lhůty, jejíž uplynutí má pro přítomné strany významné právní důsledky.

38 Freistaat Sachsen se domnívá, že právní jistota v zásadě brání zpětnému použití předpisů Společenství, které v tomto smyslu neobsahují výslovné ustanovení.

- 39 Má za to, že se řešení, k němuž Soudní dvůr dospěl ve výše uvedeném rozsudku Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise ohledně protiprávních podpor, musí použít na oznámené podpory.
- 40 Domnívá se, že oznámení záměru podpory členským státem zakládá legitimní očekávání tohoto státu, že kritérii přezkumu jsou ta, která jsou platná ke dni tohoto oznámení. To platí nicméně s výhradou případu, ve kterém je pravidlo, které vstoupilo v platnost po oznámení záměru podpory pro dotčený členský stát příznivější než to, které bylo platné při tomto oznámení.
- 41 Freistaat Sachsen se dále domnívá, že když Komise tvrdí, že protiprávní podpory musí být posouzeny podle ustanovení platných v okamžiku jejich poskytnutí, je třeba rovněž použít právo platné v okamžiku, kdy řádně oznámené podpory „vznikají“, tedy při jejich oznámení, aby členské státy, které dodržují své procesní povinnosti, nebyly znevýhodněny.
- 42 Podpůrně Freistaat Sachsen tvrdí, že i v případě, kdy by Soudní dvůr považoval první důvod kasačního opravného prostředku Komise za opodstatněný, muselo by být sporné rozhodnutí v každém případě zrušeno z důvodu, že Komise skutečně nevykonala svou posuzovací pravomoc. V tomto ohledu Komise, když použila nařízení č. 70/2001, nezohlednila zvláštnosti spolkové země Sasko a oznámeného režimu podpor.

Závěry Soudního dvora

- 43 Podle ustálené judikatury se nové pravidlo v zásadě okamžitě použije na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 14. dubna 1970, Brock, 68/69, Recueil, s. 171, bod 7, a ze dne 10. července 1986, Licata v. CES, 270/84, Recueil, s. 2305, bod 31). Soudní dvůr rovněž rozhodl, že zásada ochrany legitimního očekávání nemůže být natolik rozšířena, aby obecně bránila použití nového pravidla na budoucí účinky situací, které vznikly za platnosti dřívějšího pravidla (viz zejména rozsudky ze dne 14. ledna 1987, Německo v. Komise, 278/84, Recueil, s. 1, bod 36, a ze dne 20. září 1988, Španělsko v. Rada, 203/86, Recueil, s. 4563, bod 19).
- 44 Naproti tomu hmotněprávní pravidla Společenství musejí být vykládána jako vztahující se na situace vzniklé před jejich vstupem v platnost pouze tehdy, pokud z jejich znění, cíle a struktury jasně vyplývá, že jim musí být přiznán takový účinek (viz zejména rozsudek ze dne 29. ledna 2002, Pokrzepowicz-Meyer, C-162/00, Recueil, s. I-1049, bod 49).
- 45 Oznámení záměrů státních podpor, stanovené čl. 88 odst. 3 ES, je ústředním prvkem právní úpravy Společenství v oblasti kontroly těchto podpor a podniky, které jsou jejich příjemci, se nemohou dovolávat legitimního očekávání, pokud jde o jejich legalitu, jestliže nebyly uděleny v souladu s tímto postupem (rozsudky ze dne 20. března 1997, Alcan Deutschland, C-24/95, Recueil, s. I-1591, bod 25, a ze dne 22. dubna 2008, Komise v. Salzgitter, C-408/04 P, Sb. rozh. s. I-2767, bod 104).

46 Podle čl. 88 odst. 3 poslední věty ES, členský stát, který má v úmyslu poskytnout podporu, neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v uvedeném řízení nepřijme konečné rozhodnutí.

47 Cílem zákazu stanoveného tímto ustanovením je zabezpečit, aby účinky podpory nenastaly dříve, než Komise mohla v přiměřené lhůtě záměr podpory podrobně přezkoumat a případně zahájit řízení podle druhého odstavce téhož článku (rozsudky ze dne 14. února 1990, Francie v. Komise, nazvaný „Boussac Saint Frères“, C-301/87, Recueil, s. I-307, bod 17, jakož i ze dne 12. února 2008, CELF a ministr kultury a komunikace, C-199/06, Sb. rozh. s. I-469, bod 36).

48 Článek 88 odst. 3 ES tímto zavádí preventivní kontrolu záměrů nových podpor (rozsudek ze dne 11. prosince 1973, Lorenz, 120/73, Recueil, s. 1471, bod 2, jakož i výše uvedený rozsudek CELF a ministr kultury a komunikace, bod 37).

49 V rámci této kontroly čl. 4 odst. 1 nařízení č. 659/1999, který stanoví, že Komise přezkoumá oznámení „ihned po jeho obdržení“, ukládá tomuto orgánu pouze povinnost zvláštní řádné péče, a nepředstavuje tedy pravidlo použití *ratione temporis* kritérií posouzení slučitelnosti oznámených záměrů podpory se společným trhem. Takové pravidlo není ani možné vyvodit z čl. 4 odst. 5 druhé věty téhož nařízení, který stanoví, že lhůta dvou měsíců, během které Komise předběžně přezkoumá oznámení, začíná běžet v den následující po dni obdržení úplného oznámení.

50 Naopak otázka, zda je podpora státní podporou ve smyslu Smlouvy, musí být vyřešena na základě objektivních skutečností, které je třeba posuzovat v okamžiku přijetí rozhodnutí Komise (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 22. června 2006, *Belgie a Forum 187 v. Komise*, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479, bod 137, jakož i ze dne 1. července 2008, *Chronopost a La Poste v. UFEX a další*, C-341/06 P a C-342/06 P, Sb. rozh. s. I-4777, bod 95). Přezkum soudu Společenství se tedy týká posouzení situace provedeného Komisí k tomuto dni (výše uvedený rozsudek *Chronopost a La Poste v. UFEX a další*, bod 144).

51 Je třeba rovněž zdůraznit, že pravidla, zásady a kritéria posouzení slučitelnosti státních podpor platná ke dni, ke kterému Komise přijme své rozhodnutí, mohou být v zásadě považována za lépe přizpůsobená soutěžnímu kontextu.

52 Z výše uvedeného vyplývá, že i když oznámení záměrů podpory je základním předpokladem jejich kontroly, představuje nicméně pouze procesní povinnost, která má Komisi umožnit zajistit preventivní a zároveň účinnou kontrolu podpor, které členské státy zamýšlí poskytnout podnikům. Nemůže proto vést ke stanovení právního režimu použitelného na podpory, které jsou předmětem tohoto oznámení.

53 V důsledku toho oznámení podpory nebo zamýšleného režimu podpor členským státem nevytváří konečný právní stav, který by znamenal, že se Komise vyjádří k slučitelnosti podpor se společným trhem tak, že použije pravidla platná ke dni, ke kterému k tomuto oznámení došlo. Komisi naopak přísluší, aby použila pravidla platná v okamžiku, kdy se vyjadřuje, jediná pravidla, podle kterých se musí posoudit legalita rozhodnutí, které v tomto ohledu přijímá.

- 54 V rozporu s tvrzením Freistaat Sachsen toto řešení nemůže podněcovat členské státy k okamžitému uskutečnění zamýšlených podpor bez jejich oznámení, aby měly prospěch z právního režimu platného v okamžiku tohoto uskutečnění. I za předpokladu, že by se slučitelnost protiprávní podpory se společným trhem posuzovala v každém případě ke dni, ke kterému byla vyplacena, mohly by totiž členské státy jen obtížně podrobně odhadnout změny právní úpravy. Krom toho poskytnutí protiprávní podpory může vystavit členský stát, který ji vyplatil, povinnosti zajistit její navrácení, jakož i povinnosti nahradit škody způsobené protiprávní povahou této podpory (viz v tomto smyslu zejména výše uvedený rozsudek CELF a ministr kultury a komunikací, bod 55).
- 55 Je nicméně třeba uvést, že z čl. 88 odst. 2 ES, jakož i z čl. 1 písm. h) nařízení č. 659/1999 vyplývá, že když se Komise rozhodne zahájit formální vyšetřovací řízení ohledně záměru podpory, musí zúčastněným stranám, mezi které patří dotčený podnik nebo podniky, umožnit předložit jejich připomínky. Toto pravidlo má povahu podstatné formální náležitosti.
- 56 Z toho vyplývá, že pokud se právní režim, za jehož platnosti členský stát oznámil zamýšlenou podporu, změní před přijetím rozhodnutí Komise, musí Komise pro účely rozhodnutí, které je povinna přijmout na základě nových pravidel, vyzvat zúčastněné strany, aby se vyjádřily ke slučitelnosti této podpory s těmito pravidly. Jinak je tomu pouze v případě, že nový právní režim neobsahuje podstatné změny oproti režimu, který byl předtím platný (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. května 2008, Ferriere Nord SpA v. Komise, C-49/05 P, Sb. rozh. s. I-68, zveřejněné shrnutí, body 68 až 71).
- 57 V projednávaném případě je zprv nesporné, že zamýšlený režim podpor byl oznámen Komisi před vstupem nařízení č. 70/2001 v platnost, zadruhé, že ke dni jeho vstupu v platnost Komise dosud nerozhodla, a zatřetí, že toto nařízení bylo platné ke dni přijetí sporného rozhodnutí.

58 Ze spisu také vyplývá, že Komise požádala zúčastněné strany, aby se vyjádřily k použití tohoto nařízení na oznámený režim podpor.

59 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že se Soud dopustil ve svém rozsudku nesprávného právního posouzení tím, že rozhodl, že sporné rozhodnutí porušuje zásadu zákazu zpětné účinnosti. Z toho vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku Komise je opodstatněný. Proto je třeba, aniž by bylo nezbytné zkoumat druhý důvod, zrušit napadený rozsudek.

K vrácení věci zpět Soudu

60 Z článku 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora vyplývá, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Soudu k rozhodnutí.

61 Jelikož v projednávaném případě není opodstatněný žalobní důvod vycházející z toho, že použití nařízení č. 70/2001 na sporné rozhodnutí má zpětný charakter, je třeba vyjádřit se k čtvrtému a pátému žalobnímu důvodu uplatněnému Freistaat Sachsen před Soudem, které vychází jednak z toho, že Komise nevykonala svoji posuzovací pravomoc při přezkumu dotčených podpor a porušila povinnost odůvodnění, která z toho vyplývá, a jednak z toho, že Komise neprokázala, že hospodářská soutěž byla skutečně nebo potenciálně narušena těmito podporami, a porušila povinnost odůvodnění, která z toho vyplývá.

- 62 Odpověď na tyto žalobní důvody předpokládá komplexní posouzení skutkového stavu na základě skutečností, které Soud neposoudil. Freistaat Sachsen se před Soudním dvorem bez dalších upřesnění omezil na tvrzení, že sporné rozhodnutí musí být zrušeno, protože Komise nevykonala svou posuzovací pravomoc, jelikož nezohlednila zvláštnosti ani spolkové země Sasko, ani oznámeného záměru podpor, když použila nařízení č. 70/2001.
- 63 Z toho vyplývá, že stav sporu nedovoluje, aby Soudní dvůr vydal sám konečné rozhodnutí, takže je třeba vrátit věc zpět Soudu, aby rozhodl o těchto dvou žalobních důvodech.

K nákladům řízení

- 64 Vzhledem k tomu, že se věc vrací zpět Soudu, je třeba rozhodnout o nákladech řízení souvisejících s tímto řízením o kasačním opravném prostředku později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 3. května 2007, Freistaat Sachsen v. Komise (T-357/02), se zrušuje.**

- 2) **Věc se vrací zpět Soudu prvního stupně Evropských společenství.**
- 3) **O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.